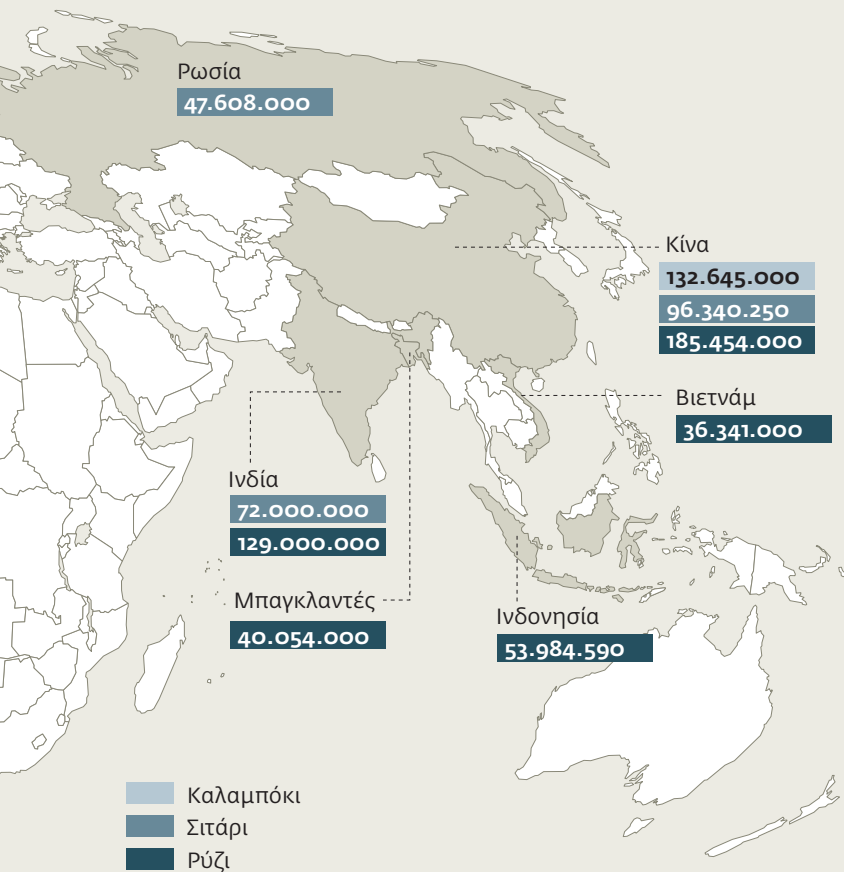
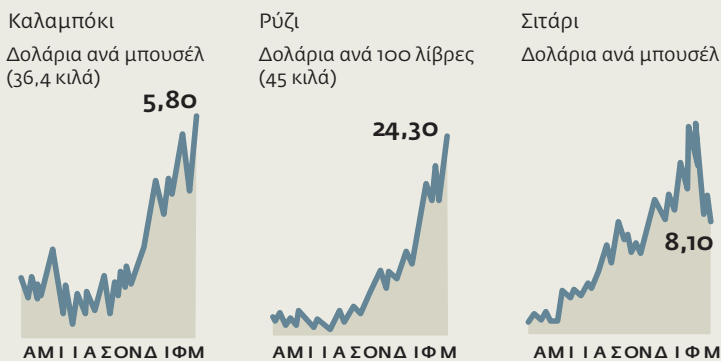

Αγορά συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης του Σικάγο

Οι κερδοσκόποι, οι καιροσκόποι και η βιοτεχνολογία

Από τις αντιδράσεις των ακτιβιστών, στο ρόλο των hedge funds και τη χρηματιστηριακή σπέκουλα

«Δεν υπάρχει δομικό πρόβλημα αλλά διαχειριστικό» λένε οι οικονομικές οργανώσεις σε όλο τον κόσμο, οι οποίες απορρίπτουν τη χρήση της βιοτεχνολογίας στα τρόφιμα ως καταστροφική για το περιβάλλον. Η παραγωγή υπερκαλύπτει τη ζήτηση, ισχυρίζεται η Greenpeace, και το πρόβλημα έγκειται στην κακή διαχείριση των τροφίμων, στη μη δίκαιη διανομή τους και την κερδοσκοπία. Στην ίδια λογική είναι και η άποψη της Oxfam, που επισημαίνει επίσης την έλλειψη πρόσβασης μεγάλου πληθυσμού σε μέσα παραγωγής, δανειοδοτήσεις, σπόρους και νερό. Ο υπεύθυνος για αγροτικά θέματα της Οργάνωσης κ. Κάρλος Γκαλιάν επισημαίνει στην «El País» ότι ενώ στη δεκαετία του '80 το 17% της οικονομικής βοήθειας για την παγκόσμια ανάπτυξη είχε κατεύθυνση τη γεωργία, το αντίστοιχο ποσοστό το 2005 είχε πέσει στο 3%. Από την άλλη όμως η Oxfam δεν αρνείται τη συνέχιση της έρευνας για ανθεκτικότερους σπόρους που θα δώσουν μεγαλύτερες παραγωγές.

Ενα ακόμη ζήτημα είναι η κερδοσκοπία, θα πει στον ΕΤ η κ. Ελενα Δανάλη, υπεύθυνη της εκστρατείας της Greenpeace Ελλάδας κατά των μεταλλαγμένων. Και δεν φαίνεται να έχει άδικο.

Όπως επισημαίνει σε πρόσφατο άρθρο του το γερμανικό περιοδικό «Der Spiegel», οι αυξήσεις των τιμών κινητοποίησαν μεγάλα επενδυτικά κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedge funds) που αγόρασαν και εξακολουθούν να αγοράζουν συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης για τρόφιμα, ωθώντας τις τιμές ψηλότερα και αποκομίζοντας τεράστια κέρδη. Το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει ευφορία στους μεγαλοεπενδυτές, κάποιοι από τους οποίους βλέ-

πουν περιθώριο για περισσότερα κέρδη, ενώ κάποιοι άλλοι, όπως ο Ντουέιτ Αντερσον, ο αποκαλούμενος και «βασιλιάς του χρηματιστηρίου εμπορευμάτων», έχουν εξαφανιστεί για να αποφύγουν τις δυσάρεστες ερωτήσεις των δημοσιογράφων.

«Το σκηνικό δεν έχει προηγούμενο» λέει στο «Spiegel» ο κ. Γκρεγκ Γουόρνερ, χρηματιστής για περισσότερα από 20 χρόνια στο χρηματιστήριο εμπορευμάτων του Σικάγο, που υπολογίζει ότι οι επενδυτές έχουν ήδη αγοράσει συμβόλαια για τις επόμενες δύο σοδειές... Σύμφωνα με το μέχρι πρότινος ειδικό εισηγητή του ΟΗΕ για το Δικαίωμα στη Διατροφή κ. Ζαν Ζιγκλέρ, το 40% των βασικών ειδών διατροφής ελέγχεται από μεγάλα funds τα οποία ευθύνονται για το 30% της αύξησης των τιμών τους τελευταίους μήνες.

Η ολλανδική ABN Amro πριν από ένα χρόνο έγινε η πρώτη τράπεζα που έδωσε τη δυνατότητα σε μικροεπενδυτές να «παίζουν» στα χρηματιστήρια εμπορευμάτων. Στην πρόσφατη απαγόρευση των εξαγωγών ρυζιού από την Ινδία, η τράπεζα απάντησε με απίστευτη ψυχρότητα βγάζοντας μια ανακοίνωση που καλούσε τους επενδυτές να επενδύσουν στο «βασικότερο προϊόν της Ασίας». Σε τρεις μόλις εβδομάδες όσοι ακολούθησαν τη σύστασή της είχαν αποκομίσει κέρδος 20%.

Το πόσο θα διαρκέσει αυτό το παιχνίδι δεν μπορούμε να το προβλέψουμε. Αναλυτές λένε ότι πρόκειται για φούσκα που κάποια στιγμή θα σκάσει. Η Ιστορία είναι γεμάτη από τέτοια παραδείγματα, ποτέ όμως μια χρηματιστηριακή σπέκουλα δεν είχε τόσο αρνητικές επιπτώσεις σε τόσα εκατομμύρια ανθρώπων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

Ο θόρυβος για τις τιμές των τροφίμων έχει και μια δόση υπερβολής. Αν δεν υπάρχει όμως πρόβλημα σήμερα κάποια στιγμή θα υπάρξει. Τα αποθέματα μειώνονται, ενώ η παραγωγή έχει μείνει στάσιμη. Η βιοτεχνολογία μπορεί να βοηθήσει, αλλά να μη θεωρούμε ότι μπορεί να γίνουν θαύματα. Μιλάμε για αύξηση του 10%, μάξιμουμ 20%, με ιδανικές συνθήκες. Για την έρευνα θεωρώ ότι υπάρχει ενδιαφέρον από τις κυβερνήσεις. Το πρόβλημα είναι ότι η βιοτεχνολογία έχει μεγάλο αναπτυξιακό κόστος πριν δώσει αποτελέσματα και γι' αυτό μόνο μεγάλες εταιρίες μπορούν να επενδύσουν στην έρευνα. Για τα βιοκαύσιμα, θεωρώ σφάλμα τη μετατροπή των τροφίμων σε βενζίνη. Ναι στην αιθανόλη αλλά από βιομάζα, μη βρώσιμα φυτά και με την προϋπόθεση ότι δεν εκτοπίζονται εκτάσεις που προορίζονται για καλλιέργειες.

Ο κ. **Νίκος Πανόπουλος** είναι καθηγητής Βιοτεχνολογίας και Εφαρμοσμένης Βιολογίας στο τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΕΡΓΟΣ

ΔΥΟ ΣΟΒΑΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Πίσω από την έκρηξη των τιμών υπάρχουν δύο ζητήματα. Πρώτον, αν δούμε την εξέλιξη των τιμών για πολλά χρόνια υπήρχε συχνή πτώση σε βαθμό απαξίωσης, που οφειλόταν στην αύξηση της παραγωγής λόγω των νέων τεχνικών που εφαρμόζονταν στις καλλιέργειες. Αυτή η τάση άρχισε να αλλάζει σταδιακά πριν από δύο χρόνια. Καθοριστική ήταν η τιμή του πετρελαίου. Το οριακό σημείο είναι τα 70 δολάρια. Η κερδοσκοπία είναι το δεύτερο ζήτημα. Είναι, θα λέγαμε, στη φύση του συστήματος και παίρνει μεγαλύτερες διαστάσεις κάθε φορά που διαταράσσεται η ισορροπία της προσφοράς και της ζήτησης.

Ο κ. **Κώστας Βέργος** είναι χρηματιστής, πρόεδρος της Ενωσης Πιστοποιημένων Αναλυτών.

Αριθμοί

70% έχει αυξηθεί η τιμή του ρυζιού στην Ασία τους τελευταίους μήνες. Ινδία και Ταϊλάνδη απαγόρευσαν τις εξαγωγές.

30% της φετινής παραγωγής καλαμποκιού στις ΗΠΑ προορίζεται για την αγορά βιοκαυσίμων.

83% έχουν αυξηθεί κατά μέσον όρο οι τιμές των τροφίμων τα τελευταία τρία χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας.

217% έχουν αυξηθεί οι τιμές του ρυζιού από το 2006 και 136% οι αντίστοιχες των σιτηρών.

Η οργή ξεχειλίζει για τους πεινασμένους όλου του κόσμου. EPA / VIRUNAN CHIDDAYCHA